

ДО ПИТАННЯ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ІНТЕНДАТУРИ ГАЛИЦЬКОЇ АРМІЇ НА ТЕРИТОРІЇ НАДДНІПРЯНЩИНИ (ЛИПЕНЬ – ЖОВТЕНЬ 1919 р.)

Вивчається історія Галицької армії під час перебування її на території Наддніпрянщини, зокрема, на основі нових архівних матеріалів, простежується діяльність інтендатури Галицької армії після переходу її за р. Збруч.

Ключові слова: Галицька армія, ЗУНР, інтендатура, Наддніпрянщина.

Актуальність проблеми. Національно-визвольна боротьба українського народу у 1917–1921 рр. стала центральною темою значної кількості історичних студій. Однак багато питань щодо діяльності однієї із дієвих учасників революції – Галицької армії (далі – ГА) потребують подальшого вивчення. Так, зовсім не розглядалася тема матеріально-технічного забезпечення цієї військової сили й, особливо, діяльності інтендатури Галицької армії. Це вимагає спеціальної наукової розробки, що й обумовлює актуальність даного дослідження.

Історіографія та джерельна база дослідження. Основою дослідження послужили неопубліковані й опубліковані джерельні матеріали. До неопублікованих належать архівні матеріали фонду 2188 (Начальная команда Галицкой армии Западной области Украинской Народной Республики (г. Чортков), фонду 2192 (Диктатор ЗоУНР м. Чортків і Кам'янець-Подільський) ЦДАВО України, фонду Р-1196 (Приказы военного министра правительства Украинской Народной Республики); Державного архіву Вінницької області, фондів 581 (Колекція документів про діяльність урядів та армій УНР і ЗУНР), 749 (Начальна Інтендатура Галицької армії) та колекція мікрофільмів № 9 з Національної бібліотеки у Варшаві, що знаходяться в ЦДІА у

Рутар Володимир Євгенович, аспірант кафедри історичного краєзнавства Львівського національного університету ім. Ів. Франка, Національний університет оборони України, м. Червоноград.

© Рутар В.Є., 2012

м. Львові. У цих фондах містяться цікаві відомості про організацію інтендатури, сфери її діяльності, проблеми, пов'язані з матеріально-технічним забезпеченням ГА.

Частково питання організації і діяльності інтендатури ГА у різні часи були висвітлені у працях Ю. Коваль [5; 6], О. Левицького [7], С. Литвина [8], В. Рутара [11], М. Хробака [14] і Л. Шанковського [29].

Втрата Галичини як бази надходження військового майна і особливо продовольства змусили військове командування ГА вжити відповідних заходів з метою підготовки її до нових умов боротьби. Після відступу, під натиском переважаючої польської армії, Галицької армії на Наддніпрянщину, за Збруч перейшло приблизно 10000 возів разом з кухнями і 20000 коней. Такі великі обози під час маневреної війни гальмували швидкість пересування військ і потребували проведення відповідної реорганізації. 31 липня 1919 р. був виданий наказ Команди Етапу Армії (КЕА) ч. 20 про те, що запасний обоз НК ГА та збірну обозів КЕА скасовували, а натомість створювався "Армійський Запасний обоз", що ділився на два відділи: запас обозних коней і запас обозного матеріалу. Завдання "Армійського Запасного обозу" полягало у забезпеченні новостворених обозів кіньми і обозним матеріалом та вилученні з бойових частин надлишків обозного матеріалу [15, арк. 9].

Тут галицькі вояки відчули відверто непривітне і навіть вороже ставлення подільського населення, котре нерідко застосовувало зброю проти стрільців. Тоді ж армія зазнала проблеми гострої нестачі продовольства. Як зазначав О. Станімір, під час переходу за Збруч 16-17 липня 1919 р. обозні валки встигли забрати з собою лише невелику частину продовольства та амуніції [13, 86]. Як стверджує сучасна дослідниця Юлія Коваль, інтендатура ГА не з власної вини втратила значні запаси військового майна під час першого і другого відступів ГА з Галичини [5, 56]. Це твердження частково спростовують архівні матеріали про те, що деякі старшини навмисно не евакуювали інтендантське майно, щоб передати його полякам [16, арк. 185-186], можливо, бажаючи врятувати себе від польських таборів.

Таким чином, під час переходу за Збруч Галицька армія втратила військово-матеріальні бази I і II корпусів, ще раніше у Бродях було втрачено базу Дієвої армії УНР, яка

забезпечувала військовим майном і Галицьку армію. Частина запасів була втрачена після переходу I-ї Гірської бригади на територію Чехословаччини і несподіваного нападу румунів на Прикарпаття [29, 29]. Відтак, галичани змушені були самотужки виходити із такої ситуації і забезпечувати себе усім необхідним. Лише з певною стабілізацією на фронті Головний отаман С. Петлюра в порозумінні з НК ГА виділив на її відпочинок, поповнення продовольчих запасів і реорганізацію спеціальні райони. Одним із них був Ново-Ушицький повіт, що мав забезпечити армію необхідним фуражем і збіжжям. Іntenдатура ГА і стройові штаби ретельно взялися за збір збіжжя для фронткових і тилкових військових частин [4].

Безпосередньо збором збіжжя займалися етапні сотні. Наказом від 28 липня 1919 р. зі збільшенням етапних сотень утворювалися групи етапних сотень у складі старшини, 2 підстаршин, писаря, 3 посильних і 2 підвод [17, арк. 89]. Вони керували декількома етапними сотнями. Одна етапна сотня складалася з 2-3 старшин, 60–100 вояків, 5–10 возів [17, арк. 12]. Було створено дві команди груп етапних сотень (КГЕС). Перша КГЕС“А” – полковник Бородин в Дунаївцях, їй було підпорядковано 4 сотні. КГЕС“Б” – отаман Волянський, осідок в м. Вербовець – 5 сотень. Частина етапних сотень підпорядковувались I відділові КЕА [17, арк. 89]. Саме вони повинні були забезпечувати ГА достатньою кількістю продовольства.

Вже після втрати Києва 31 серпня 1919 р. Начальна Іntenдатура Галицької армії, щоб забезпечити на зиму армію продовольством, почала створювати велику кількість загонів для збору збіжжя, яке згодом молотили, а борошно надсиляли до армійського складу у Жмеринці або безпосередньо до корпусів чи бригад [14, 265].

З метою забезпечення взуттям ГА до зими було видано наказ № 157 від 31 серпня 1919 р. “По головному Іntenдантському Управлінню”. Згідно з ним військові частини мали негайно передавати усю шкіру з забитої худоби до завідувачів шкіряними районами. У випадку неможливості негайно здати шкіру передбачалося висушувати її на свіжому повітрі та пильнувати, щоб вона не псувалась, а при першій нагоді всі її запаси здавати у найближчі райони для виготовлення взуття [3, арк. 18-19].

Крім продовольчої кризи, що виникла після переходу за Збруч, інтендатура ГА зазнала нової проблеми. Під час відступу більшість фінансових звітів армії було втрачено. Що призвело до непорозумінь і затримки виплат заробітної плати та грошових дотацій на діяльність військових частин, оскільки інтендатура армії не знала, кому і скільки має виділяти грошей і скільки загалом було виділено раніше. Цю ситуацію ще більше ускладнило й те, що інтендатура ГА зовсім не мала дрібних грошей і не могла видавати потрібні суми [27, арк. 145-146]. Щоб налагодити ситуацію, 12 серпня 1919 р. було вирішено, що гроші від уряду УНР мали надходити до Головної військової скарбниці, звідки далі виділялися до скарбниць при НК ГА, Галицьких корпусів, КЕА. Перевірку за належним використанням грошей проводив “Розчисловий відділ Диктатора ЗО УНР” [18, арк. 186]. Вже від 22 серпня 1919 р. наказом Головної команди військ УНР № 124 грошові дотації для частин ГА повинна була розподіляти КЕ ГА після відкриття Військовим міністром необхідного кредиту через “Бюджетно-Рахункову Управу” [26, арк. 42].

Найцікавішим і досі до кінця не з’ясованим залишається питання: скільки ж грошей було виділено урядом УНР і безпосередньо С. Петлюрою на потреби Галицької армії після переходу на територію Наддніпрянщини, і скільки ж загалом надійшло грошей упродовж 1919 р. Завдяки вперше залученим архівним даним, можна прослідкувати суми, надані урядом УНР впродовж лютого–жовтня 1919 р., і на їх основі провести необхідні підрахунки. Хоча, ймовірно, вони не будуть абсолютно точними, однак дозволять уявити, в якому стані та на які фінанси воювала ГА. Отже, на початку 1919 р. потреби ГА на місяць становили 333 млн грн. 15 липня на засіданні уряду УНР була прийнята постанова поширити чинність закону “Про матеріальне та грошове задоволення військових частин УНР” на підрозділи ГА [9, арк. 48]. 18 липня 1919 р. був ухвалений законопроект про асигнування 70 млн гривень на утримання ГА [10, 346]. Окрім грошей, 19 липня до ГА було відряджено Польового контролера з Дієвої армії для перевірки використаних грошей [17, арк. 140]. 3 серпня 1919 р. Директорія ухвалила постанову “Про харчування галицької української армії, про об’єднання військових операцій, про формування

головного оперативного штабу і персональний його склад”. Цим документом Директорія доручила уряду УНР у порозумінні з керівництвом ЗОУНР взяти на себе грошове та продовольче утримання ГА [10, 346].

На серпень було прийнято проект постанов про асигнування 347 200000 грн на утримання ГА. Однак в.о. Військового міністра УНР відхилив цей проект і скерував його на доопрацювання [19, арк. 89]. Тому цю суму було переглянуто до 333 550000 грн [17, арк. 194], тобто на 550 тис. більше, ніж за попередні місяці. Навіть після зниження з необхідних коштів було отримано всього 240 000000 грн [24, арк. 46]. За іншими даними, Інтендатура ГА на серпень для потреб армії потребувала 330 279600 грн, з яких 15 серпня 1919 р. отримала 30 млн грн [23, арк. 327], 21 серпня було отримано ще 50 млн грн, 2 вересня було виплачено ще 38 млн грн і окремо для Бригади УСС – 8 млн [23, арк. 328]. Хоча в серпні 1919 р. для потреб бригади УСС на місяць потрібно було 11 млн грн. При цьому для закупівлі м’яса для бригади потрібно було 3,2 млн грн, паші – 700 тис., ярини – 1,6 млн грн, борошна – 1,8 млн грн, тютюну – 0,5 млн грн, черевиків – 0,7 млн грн, мила – 100 тис. [18, арк. 96]. Мізерну суму з 30 червня по 8 серпня 1919 р. отримав ПГК – 35 млн 18 тис. грн для підтримання власної бойової готовності [21, арк. 121]. Про гостру кризову ситуацію між вищим державним керівництвом ЗУНР і УНР свідчить наступне. НІ ГА при КЕА зверталася до Є. Петрушевича, щоб той допоміг отримати призначені для ГА від УНР 170 млн грн, тому що на 24 серпня 1919 р. у Скарбниці залишилось всього 3 млн, а С. Петлюра не надто поспішав виділяти нову партію грошей [20, арк. 71].

Уряд УНР 8 вересня 1919 р. виділив ще 100 млн. І. Цьокан після аудієнції у С. Петлюри “вибив” ще 40 млн для потреб ГА [23, арк. 328]. У вересні ГА на свої потреби використала 500 млн грн., що майже на 166 млн грн більше ніж за серпень цього ж року, з яких більша частина була взята в кредит [24, арк. 65]. Хоча спочатку на вересень 1919 р. ГА потребувала 330279600 грн [24, арк. 40]. За твердженням Головного інтенданта І. Цьокана, ГА у вересні отримала від уряду С. Петлюри всього 110 млн [23, арк. 330], що дещо не збігається з попередніми даними. О. Левицький перекоонує, що в серпні 1919 р. ГА були виплачено 120 млн грн, а у

вересні 80 млн грн [7, 13]. Ці цифри підтверджуються архівними документами [22, арк. 169].

Вже 29 вересня 1919 р. ГА отримала 70 млн, 5 жовтня бригада УСС для своїх потреб отримала 3548909 грн. 14 жовтня Інтендатура ГА отримала ще 20 млн грн. 6 жовтня було отримано 20 млн для купівлі коней для ГА. Таким чином, ГА від УНР на жовтень 1919 р. отримала 238 548 909 грн [23, арк. 329]. У жовтні було ухвалено асигнувати ГА ще 47 млн 700 тис. гривень [10, 346].

Цікавим є звіт від 27 жовтня 1919 р. про потреби ГА для нормального функціонування і ведення бойових дій. Так, на вересень потрібно було 1373 226 602 грн, на жовтень – 1323 592 306 грн, листопад – 557 400 680 грн., грудень – 558 266 384 грн. Разом – 3813 385 972 грн. Мінімальна місячна потреба для існування ГА становила 333 млн грн.

Місячні потреби Галицької армії для фронткових частин становили: старшини – 3773558 грн, стрільці – 18623126 грн, разом – 22396684 грн. Етапні формації: старшини – 21359968 грн, стрільці – 8160113 грн. Загалом – 10520081 грн. Тому на виплату заробітної плати потрібно було – 32916765 грн. Від переходу за Збруч до жовтня ГА отримала 333 млн грн.

Стан Головної Скарбниці ГА після закриття вересневих звітів становив в 5% короткострокових російських облігацій – 2768000 грн, 6% облігацій УНР з купонами – 448702 грн, облігацій без купонів – 120000 грн, державних грошах УНР – 1092827 грн. Разом – 4429529 грн.

У цей же час з Головної Скарбниці УНР для потреб ГА було виділено ще 17 млн грн [23, арк. 321]. Відтак, упродовж лютого–жовтня 1919 р. на потреби ГА урядом УНР було виділено приблизно 946 млн грн. Загалом, за існуючими даними, ГА витратила на свої потреби близько 1 млрд 300 млн грн. Тому можна зробити наступний висновок – Галицька армія воювала “на межі можливостей”, а фінансування її урядом УНР було недостатнім.

На жаль, недовіра, яка мала місце між західноукраїнськими і наддніпрянськими політиками, спричиняла до затягування виплат, тому окремі корпуси не діставали усіх належних сум від уряду. Галицькі інтенданти, побачивши, що справи йдуть кепсько, що старшини не дістають платні і вояки своєї грошової винагороди, що бракує одягу,

білизни і взуття та що з фуражем для коней і навіть з харчами для стрільців все сутужніше, почали діяти “на власну руку” [6, 124]. Усе це відбувалося у той час, коли уряд виділяв мільйони на закордонні місії та представництва, спонсорував різних “отаманів”, що обіцяли нові полки, яких ніхто і ніколи не бачив, а також “викидав” гроші на партійну діяльність й пресу. Окрім відвертої неприязні з боку С. Петлюри, необхідні гроші передавалися не безпосередньо ГА, а С. Вітику, який всіляко шкодив галичанам і відверто загострював протиріччя всередині галицької політичної верхівки. До того ж за частину фондів ГА С. Вітик з О. Безпалком видавали партійну газету “Боротьба”, де підбурювали галицьких вояків проти свого уряду [2, 142–143; 30, 62]. Все це негативно впливало на настрої вояцтва і загалом на хід військового протистояння.

Цікаву позицію стосовно питання про фінансування ГА урядом УНР займає український історик Сергій Литвин. Він спробував зруйнувати, на його думку, “стійкі міфи” створені галицькими істориками-комбатантами про те, що С. Петлюра через особисті амбіції і недовіру до галицьких військовиків та політиків фінансував ГА не на достатньому рівні. Цю позицію він підтримує знайденим документом, в якому вказується, що на потреби ГА було виділено впродовж липня–вересня 1919 р. 310 млн грн [8, 102–109]. Цю суму С. Литвин вважає за достатню для забезпечення ГА. На нашу думку, таке твердження необґрунтоване, адже, як уже зазначалося, місячна потреба ГА щонайменше становила 333 млн грн.

Вже після втрати Києва, 1 вересня 1919 р. було зроблено спробу примиритися і створити спільну для двох українських армій інтендантську колегію, що отримала широкі повноваження у сфері закупівлі військового майна. Однак з цього так і нічого не вийшло. Досвідчений кооператор з Галичини отаман Селезінка розробив широкі плани її діяльності. Під обіцяні урядом Б. Мартоса 100 млн грн було укладено вигідні контракти з промисловцями, які мали забезпечувати армію необхідними військовими матеріалами. Проте уряд видав лише половину грошей, і всі контракти були розірвані [12, 61].

Висновки. Невдачі на фронті й стрімке поширення епідемії тифу серед вояків ГА восени 1919 р. вимагали нової

її реорганізації. Насамперед потрібно було провести чергову реорганізацію інтендатури, що й відбулося згідно з наказом № 23 від 4 жовтня 1919 р. Відповідно до нього інтендатура армії ставала відділом Команди етапу ГА та її завдання полягало у придбанні матеріальних і технічних засобів для забезпечення армії, а також вчасній та повній виплаті грошових коштів. Начальним інтендантом Галицької армії був призначений сотник І. Цьокан, а його заступником – М. Хробак [1, 362].

Згідно з наказом потрібні матеріальні засоби ГА мала отримувати від головного начальника постачання Української армії через закупівлю як у себе в країні, так і за кордоном, а також шляхом ревізій у населення та приватних і державних установ, зокрема через продукцію, вироблену власними силами. Гроші для ГА одержувала НК армії від Військового міністерства УНР. Одержані кошти розподілялись між усіма військовими частинами.

Восени 1919 р. інтендатура ГА поділялася на вісім відділів: загальний відділ, відділ бюджетно-статистичний, відділ належностей” (відділ зарплати), харчовий відділ, відділ одностроїв, матеріально-технічний відділ, головна скарбниця Галицької армії, розчислово-контрольний відділ [11, 195–197].

Одночасно для кращого контакту з Дієвою армією утворювалася Інтендатура при НК ГА, завдання якої полягало у: стеженні за економним використанням військовими частинами засобів, здобутих у ворога і наданих НІ ГА; інформуванні НІ ГА про потреби частин ГА, про точний стан частин ГА; повідомленні про всі події на фронті, які можуть мати безпосередній вплив на військове господарство Арміїської інтендатури і на підставі безпосередніх спостережень коригуванні економічно-адміністративних розпоряджень. Крім цього, НІ ГА створювала “бази” для придбання необхідних засобів і матеріалів для Галицької армії. Раніше були створені й функціонували “бази” у Могилеві-Подільському та Бердичеві [25, арк. 2–3].

У вересні–жовтні 1919 р. відбулась реорганізація Корпусних інтендатур. Начальником корпусної інтендатури мав бути інтендантський булавний (або сотник) старшина. До складу інтендатури входили: булавний інтендантський старшина, 4 інтендантські старшини або приділені

4 харчові старшини (або хорунжі), 3 підстаршини, 2 писарі, 2 вистові. Вони мали створити корпусні набірні; корпусні господарські уряди та корпусні операційні каси, завдання яких полягало у створенні умов для безперервного постачання всього необхідного на фронті і в тилу ГА. Для цього корпусні інтендатури мали право за потребою створювати заготівельні відділи для бригад чисельністю не більше 60 осіб. До обов'язків бригадного харчового старшини входили: заготівля хліба і худоби; обмолот збіжжя, довозення зерна до млина; нагляд за млином і випікання хліба; годівля коней (мала відбуватись за рахунок відходів після обмолоту зерна); керування бригадною бойнею, консервування шкір і передача їх для набірень; заготівля паші; набір для корпусу всього необхідного; ведення підрахунку харчів і потреб; розподіл усього необхідного серед окремих частин; ведення рахунків [24, арк. 66].

На жаль, “рухома війна”, пошесні хвороби, відсутність підтримки населення Галичини не дозволили інтендатурі ГА повністю виконати своє завдання і налагодити безперервне постачання необхідного військового обмундирування, продовольства і фуражу для армії. Крім цього, політичні баталії між урядами УНР і ЗоУНР ще більше ускладнили фінансову ситуацію і, як наслідок, знизили купівельну спроможність окремого вояка, а відтак, і цілої Галицької армії.

1. *Бемко В.* Команда Запілля і Команда Етапу / В. Бемко // Українська Галицька армія: матеріали до історії / Під ред. Дм. Микитюка. – Т. 1. – Вінніпег, 1958.
2. *Верига В.* Визвольні змагання в Україні 1914–1923 / В. Верига. – Львів, 1998. – Т. II.
3. ДАВО, ф. Р-1196, оп. 1, спр. 27. Прикази военного министра правительства Украинской Народной Республики.
4. *Капустянський М.* Похід українських армій на Київ – Одесу / М. Капустянський. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrservis.com/exlibris.
5. *Коваль Ю.* Деякі питання організації інтендантської служби в Галицькій армії (1918–1919 рр.) / Ю. Коваль // Історичні студії Волинського нац. університету ім. Л. Українки. – Луцьк, 2010.
6. *Коваль Ю.* Проблеми матеріально-технічного забезпечення Галицької армії на Наддніпрянщині (1919 р.) / Ю. Коваль // Держава та армія: Вісник Національного ун-ту “Львівська політехніка”. – 2011. – № 693.

7. *Левицький О.* Галицька армія на Великій Україні (Спомини з часу від липня до грудня 1919) / О. Левицький. – Відень, 1921.
8. *Литвин С.* Симон Петлора і Західна область УНР (Нові джерела про допомогу Директорії Українській Галицькій Армії в 1919 році) / С. Литвин // Галичина. Науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис. – Івано-Франківськ, 2000. – Вип. 4.
9. *Олійник С.* Галицьке військо і визвольні змагання на території України (липень 1919 – травень 1920) / С. Олійник. – Дис... на здобуття наук. ступеня канд. істор. наук. – Кам'янець-Подільський, 2003.
10. *Пилипів В.* Військове співробітництво УНР та ЗУНР (1918–1919), джерелознавчий аспект / В. Пилипів // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. – Львів, 2009. – Вип. 18.
11. *Рутар В.* Іntenдатура Галицької армії (1918–1919 рр.) / В. Рутар // Військово-науковий вісник. – 2011. – Вип. 15.
12. *Солдатенко В.* Галицька армія у Наддніпрянській Україні / В. Солдатенко, Б. Савчук. – К., 2004.
13. *Станімір О.* Моя участь у визвольних змаганнях 1917–1920. / О. Станімір. – Торонто, 1966.
14. *Хробак М.* Іntenдатура / М. Хробак // Українська Галицька армія: матеріали до історії / [Під ред. Дм. Микитюка]. – Т. 1. – Вінніпег, 1958.
15. ЦДАВО України, ф. 2188, оп. 3, спр. 7. Прикази штаба Начальной команды Галицкой армии.
16. ЦДАВО України, ф. 2192, оп. 1, спр. 2. Листування з НК ГА, накази по армії про виділення коштів для потреб армії, призначення на службу, військову мобілізацію старшин, відношення війська до цивільного населення, військові дії армії та ін.
17. ЦДАВО України, ф. 2192, оп. 1, спр. 4. Листування з НК ГА про військові операції, дезертирство з армії, заснування концентраційних таборів для інтернованих поляків та більшовиків, виділення коштів на військові потреби, накази по війську про призначення на службу.
18. ЦДАВО України, ф. 2192, оп. 1, спр. 5. Листування з НК ГА про військові дії, підбір військового духовенства, прийняття на військову службу, мобілізацію населення та ін.
19. ЦДАВО України, ф. 2192, оп. 1, спр. 6. Листування НК ГА про дезертирство з армії, про положення військовослужбовців, політичне положення Кам'янець-Подільського повіту та ін.
20. ЦДАВО України, ф. 2192, оп. 2, спр. 1. Закони, накази та розпорядження Диктатора ЗоУНР та головнокомандуючого

- ГА. Доклади та доповіді військових начальників про стан ГА, посвідчення, службові листи та заяви урядовців про надання їм матеріальної допомоги.
21. ЦДАВО України, ф. 2192, оп. 2, спр. 4. Накази та розпорядження Диктатора ЗоУНР; відомості та звіти урядовців та військових начальників про становище в Галичині. Листування з військовими установами, Червоним Хрестом про постачання ГА фуражем, продовольством, медикаментами, статут українського рахунково-стрілецького товариства “Січ”, анкети та посвідки службовців військових установ ГА.
 22. ЦДАВО України, ф. 2192, оп. 2, спр. 6. Накази НК ГА про призначення на посади старшин та присвоєння їм військово-польових судів на території Наддніпрянської України, покарання осіб, які не бажають служити в ГА; агентурні відомості розвідувального відділу НК ГА про Червону армію, донесення про стан петлюрівських полонених, інтернованих старшин і солдатів в концтаборах Польщі. Звіти урядовців та доповіді про діяльність освітніх установ уряду Диктатора ЗУНР.
 23. ЦДІА у м. Львові. – М/ф. – Кол. № 9. (Biblioteka Narodowa Warszawa). – № 87263. Події листопада 1918 р. у Львові.
 24. ЦДІА у м. Львові. – М/ф. – Кол. № 9. (Biblioteka Narodowa Warszawa.). – № 87299. Державний секретаріат військових справ.
 25. ЦДІА у м. Львові, ф. 581, оп. 1, спр. 146. Накази та оперативні звіти начальної інтендатури Галицької армії при Команді Етапу армії та окружних командувань в Коломиї, Самборі та Чорткові.
 26. ЦДІА у м. Львові. – Ф. 581. – Оп. 1. – Спр. 31. Закони, постанови і накази Ради Народних Міністрів та Головної управи війська УН Республіки про пересування військ, асигнування грошей та реквізицію земельної та ін. власності на потреби армії, надання допомоги військовослужбовцям та ін.
 27. ЦДІА у м. Львові, ф. 749, оп. 1, спр. 1. Розпорядження начальної інтендатури про організаційну структуру.
 28. ЦДІА у м. Львові, ф. 784, оп. 1, спр. 32. Повідомлення Команди Корпусу добровольцям УСС про їх прибуття в повітову команду для їх медогляду.
 29. *Шанковський Л.* Українська Галицька армія: воєнно-історична студія / Л. Шанковський. – Вінніпег, 1974.
 30. *Шевчук С.* Пора сказати правду про наші визвольні змагання, добитися волі для Галицької землі, 1918–1939 / С. Шевчук. – Торонто, 1965.

Надійшла до редколегії 31.10.2011 р.

Рецензент: *В.С. Голубко*, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історичного краєзнавства, Львівський національний університет ім. І. Франка, м. Львів.

Рутар В.Е.

К ВОПРОСУ О ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ИНТЕНДАТУРЫ ГАЛИЦКОЙ АРМИИ НА ТЕРРИТОРИИ НАДДНИПРЯНЩИНЫ (ИЮЛЬ-ОКТАБРЬ 1919 г.)

На основе новых архивных материалов прослеживается деятельность интендатуры Галицкой армии после перехода ее за р. Збруч.

Ключевые слова: Галицкая армия, ЗУНР, интендатура, Надднепрянина.

Rutar V.

BASED ON NEW ARCHIVAL MATERIALS CAN BE TRACED ACTIVITY OF GALICIAN ARMY INTENDATURY AFTER PASSING HER ZBRUCH

On the basis of the new archived materials activity of intendaturi of the Galychina army is traced after the transition of it after Zbruch.

Key words: Galician army, WUPR, intendatury, Naddnipyrianschina.